

Uchwała Nr LXX/885/2006
Rady Miasta Nowego Sącza
z dnia 26 września 2006 roku

w sprawie zatwierdzenia programu pomocy dziecku i rodzinie na lata 2006 – 2010.

Działając na podstawie art.12 ust.11 ustawy z dnia 5 czerwca 1998 roku o samorządzie powiatowym (j. t. Dz. U. Nr 142 poz.1592 z 2001 roku) w związku z art.19 ust.4 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz.593 z 2004 roku z późn. zm.) - na wniosek Prezydenta Miasta Nowego Sącza – uchwala się, co następuje :

§ 1

Zatwierdza się program pomocy dziecku i rodzinie na lata 2006 – 2010, którego treść stanowi załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2

Wykonanie uchwały powierza się Prezydentowi Miasta Nowego Sącza.

§ 3

Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

Wiceprzewodniczący Rady Miasta
(-) Teresa Cabala

**Załącznik do
Uchwały Nr LXX/885/2006
Rady Miasta Nowego Sącza
Z dnia 26 września 2006 r.**

**PROGRAM
POMOCY DZIECKU I RODZINIE
NA LATA 2006 – 2010**

1. WPROWADZENIE

1.1. ZAŁOŻENIA OGÓLNE

Ustawa o samorządzie powiatowym stanowi, że powiat realizuje określone zadania publiczne, w tym zadania z zakresu pomocy społecznej.

Jednym z podstawowych bloków zadaniowych jest opieka nad dzieckiem i rodziną mającą trudności w wypełnianiu swoich rodzicielskich zadań. Podejmowane działania powinny mieć na celu wsparcie i umożliwienie przezwyciężenia trudnych sytuacji życiowych wykraczających poza własne możliwości rodziny bądź w sytuacjach koniecznych zapewnienie dziecku opieki i wychowania poza rodziną naturalną.

W kwestii tej potrzebne są nowe rozwiązania i sposoby radzenia z wieloma problemami, a ich realizacja wymaga współpracy i łączenia wysiłków wielu służb.

Dobro dziecka jest uznane jako wartość nadrzędna w stosunku do interesów rodziców i opiekunów. Mówi o tym Deklaracja Praw Dziecka, która stwierdza, że: „*dziecko wymaga szczególnej opieki i troski, w tym ochrony prawnej, zarówno przed, jak i po urodzeniu...*”.

Uchwalona 12 listopada 1989 roku Konwencja Praw Dziecka jest aktem prawa międzynarodowego, który w sposób wszechstronny i kompleksowy ujmuje problematykę praw dziecka. Dokument ten przyjął nazwę światowej konstytucji praw dziecka.

Konstytucja ta określa prawny status dziecka, który został oparty na następujących przesłankach:

- 1) dziecko jest samodzielnym podmiotem*
- 2) ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej*
- 3) dziecko, jako istota ludzka wymaga poszanowania jego tożsamości, godności i prywatności*
- 4) rodzina jest najlepszym środowiskiem wychowania dziecka*
- 5) państwo ma wspierać rodzinę, a nie wyręczać ją w jej funkcjach*

Polska ratyfikowała Konwencję Praw Dziecka 7 lipca 1991 roku.

Decentralizacja funkcji społecznych państwa związana z reformą systemu administracji publicznej w 1999 roku wprowadziła zasadnicze zmiany funkcjonowania w Polsce systemu opieki nad dzieckiem i rodziną.

W następstwie tej reformy sfera opieki nad dziećmi wyłączona została z systemu oświaty i przekazana pod nadzór ministra pracy i polityki społecznej w ramach nowego modelu pomocy społecznej.

W wyniku tych zmian opieka nad dzieckiem i rodziną stała się integralną częścią szerokiego systemu pomocy społecznej, w którym do gminy należy zabezpieczenie podstawowych potrzeb rodzin i dzieci mieszkających na jej terenie. Gmina ma obowiązek tworzenia gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. Natomiast zadania specjalistyczne takie jak poradnictwo rodzinne, zapewnienie opieki i wychowania dzieciom poza rodziną – powierzono powiatom. Miasto Nowy Sącz realizuje obydwa te zadania.

Ustawowe zadania powiatu w tym zakresie obejmują:

- prowadzenie specjalistycznego poradnictwa;
- organizowanie opieki w rodzinach zastępczych zawodowych, w tym o charakterze pogotowia rodzinnego;
- organizowanie i prowadzenie placówek opiekuńczo – wychowawczych;
- umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych i placówkach;
- udzielanie pomocy pieniężnej na częściowe pokrycie kosztów utrzymania dzieci umieszczonych w rodzinach zastępczych;
- wypłacanie wynagrodzeń zawodowym rodzinom zastępczym;
- pokrywanie kosztów utrzymania dzieci z terenu powiatu umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych i rodzinach zastępczych poza terenem powiatu;
- przyznawanie pomocy pieniężnej na usamodzielnienie oraz na kontynuowanie nauki osobom opuszczającym placówki, rodziny zastępcze, schroniska dla nieletnich, zakłady poprawcze oraz specjalne ośrodki szkolno – wychowawcze i młodzieżowe ośrodki wychowawcze;
- pomoc w integracji ze środowiskiem młodzieży usamodzielnianej;
- prowadzenie mieszkań chronionych
- prowadzenie ośrodka interwencji kryzysowej;
- prowadzenie ośrodka adopcyjno – opiekuńczego.

Realizatorem wyżej wymienionych ustawowych zadań w Nowym Sączu jest Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, współpracujący z organizacjami społecznymi i pozarządowymi, kościołem, osobami fizycznymi i prawnymi oraz innymi powiatami.

Rodzina przede wszystkim w swoim środowisku lokalnym powinna otrzymać daleko idącą pomoc w formie pracy socjalnej, terapii, wsparcia w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej. Ta pomoc musi być silnie skorelowana z pomocą materialną adresowaną do rodzin o najniższych dochodach tak, aby zahamować proces umieszczania dzieci w opiece zastępczej z powodów ekonomicznych.

Samorząd lokalny winien wspierać rodzinę w wypełnianiu swojej funkcji między innymi poprzez tworzenie i utrzymywanie sieci placówek zapewniających opiekę i wychowanie w systemie dziennym bez konieczności opuszczania środowiska lokalnego, takich jak np.: świetlice środowiskowe, ogniska wychowawcze, kluby osiedlowe itp.

To tylko w środowisku lokalnym możliwe jest organizowanie samopomocowych grup wsparcia. Nie do przecenienia w tym obszarze jest potrzeba współpracy z organizacjami pozarządowymi i pobudzanie aktywności społecznej do ich tworzenia.

Bardzo ważnym ogniwem we wspieraniu rodziny naturalnej są także samorządy mieszkańców.

1.2. PODSTAWY PRAWNE

Działania w zakresie opieki nad dzieckiem i rodziną, w tym zadania zapisane w Programie podejmowane są i realizowane w oparciu o przepisy:

- 1) Ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz. U. Nr 64 poz.593 ze zm.)
- 2) Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 18 października 2004 roku w sprawie rodzin zastępczych (Dz. U. Nr 233 poz. 2344)
- 3) Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 grudnia 2004 roku w sprawie udzielania pomocy na usamodzielnienie, kontynuowanie nauki oraz zagospodarowanie (Dz. U. Nr 6 poz. 45)
- 4) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 7 marca 2005 roku w sprawie placówek opiekuńczo – wychowawczych (Dz. U. Nr 37 poz. 331)

- 5) Rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 30 września 2005 roku w sprawie ośrodków adopcyjno – opiekuńczych (Dz. U. Nr 205 poz. 1701).

1.3. CEL I ZAKRES PROGRAMU

Głównym celem Programu jest budowa systemu wspierania rodzin biologicznych mających trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz zapewniania właściwej opieki, wychowania i możliwości kontynuowania nauki dzieciom pozbawionym całkowicie lub częściowo opieki rodziców, a także pomoc w ich usamodzielnianiu się po zakończeniu opieki zastępczej.

W systemie wspierania rodzin uwzględniona została hierarchia wartości i kolejności działań. W pierwszej kolejności wszystkie działania winny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a następnie na pomocy dziecku, które nie może przebywać we własnej rodzinie, w postaci umieszczenia go na czas określony w rodzinie zastępczej, a tylko w wyjątkowych przypadkach w placówce opiekuńczo – wychowawczej i to, po pierwsze, w placówce typu rodzinnego, a w ostateczności w placówce socjalizacyjnej.

Program uwzględnia uwarunkowania miasta i rozwiązania wynikające z zawartej w rozdziale 2 analizy aktualnego zakresu pomocy dziecku i rodzinie oraz występujących i przewidywanych potrzeb. Zapisane do realizacji zadania ukierunkowane są na wielodyscyplinarne wspieranie rodzin naturalnych, rozwój form rodzicielstwa zastępczego oraz poszerzenie działalności istniejącej bazy instytucjonalnej.

Program nawiązuje do określonego w Strategii Rozwoju Miasta Nowego Sącza celu operacyjnego, jakim jest:

- tworzenie spójnego systemu wsparcia osób zagrożonych marginalizacją, wywołaną trudną sytuacją życiową lub niepełnosprawnością dla budowania bezpieczeństwa socjalnego.

Miejsce realizacji Programu:

Obszar miasta Nowego Sącza

Czas realizacji Programu:

2006 rok do 2010 rok.

Adresaci Programu:

- dzieci wymagające opieki i pomocy
- rodziny mające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych
- rodziny zastępcze
- rodziny biologiczne
- placówki opiekuńczo-wychowawcze
- pogotowia rodzinne
- usamodzielniani wychowankowie rodzin zastępczych i placówek opiekuńczo - wychowawczych

Koordynator Programu:

Prezydent Miasta Nowego Sącza poprzez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Nowym Sączu.

Partnerzy:

- ***Administracja samorządowa:***
 - ⇒ rodziny zastępcze
 - ⇒ placówki opiekuńczo – wychowawcze
 - ⇒ Powiatowy Urząd Pracy
 - ⇒ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
 - ⇒ pełnomocnik ds. uzależnień
 - ⇒ pełnomocnik ds. Romów
 - ⇒ szkoły
 - ⇒ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy
 - ⇒ Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej
 - ⇒ poradnie psychologiczno – pedagogiczne
- ***Administracja rządowa:***
 - ⇒ Małopolski Urząd Wojewódzki Wydział Polityki Społecznej w Krakowie
- ***Inne instytucje:***
 - ⇒ sądy opiekuńcze
 - ⇒ kuratorzy sądowi i społeczni
 - ⇒ policja
 - ⇒ straż miejska
 - ⇒ organizacje pozarządowe

Źródła finansowania Programu:

- środki budżetu miasta
- środki pozyskane z innych źródeł

1. DIAGNOZA SPOŁECZNA - problemów społecznych występujących na terenie Nowego Sącza.

W roku 2005 objętych pomocą było 3159 rodzin, w skład których wchodziło 9574 osoby. 2898 rodzin korzystało ze świadczeń socjalnych, a 261 rodzin objętych było wyłącznie pracą socjalną (nie dotyczy dodatków mieszkaniowych i zasiłków rodzinnych).

1.1 . Bezrobotni klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

2003 rok – 3252 osoby

2004 rok – 2986 osoby

2005 rok – 2251 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym liczba z dysfunkcją bezrobocia	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach z bezrobociem	%
2003	3627	2179	60,0	13919	8512	61,2
2004	3282	2074	63,2	11238	8235	73,3
2005	3159	1705	53,97	9574	6845	71,49

Mieszkańcy Nowego Sącza w latach 2003 - 2005 najczęściej zwracali się o wsparcie socjalne do MOPS ze względu na problem społeczny, jakim jest brak środków do życia, głównie spowodowany bezrobociem.

Zmniejszenie ilości osób – klientów MOPS korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu bezrobocia można tłumaczyć nasiloną w dalszym ciągu emigracją osób do innych krajów w poszukiwaniu pracy po otwarciu od 01 maja 2004 roku niektórych rynków pracy krajów Unii Europejskiej, oraz przez aktywizację zawodową – podejmowanie dorywczej pracy szczególnie w okresie letnim, oraz przez aktywizację zawodową przez Powiatowy Urząd Pracy. W ramach programu aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych realizowanego przez Stowarzyszenie na Rzecz Wspierania Inicjatyw Lokalnych i Przedsiębiorczości STOPIL znalazło zatrudnienie 26 osób oraz 15 skierowano do zatrudnienia w Gospodarstwie Pomocniczym działającym przy Sądeckim Ośrodku Interwencji Kryzysowej.

1.2 . Niepełnosprawni klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

2003 rok – 2492 osoby

2004 rok – 1642 osoby

2005rok – 1508 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym liczba z dysfunkcją niepełnospraw ności	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach z niepełnospraw nością	%
2003	3627	2027	55,9	13919	5836	41,9
2004	3282	1318	40,2	11238	3860	34,3
2005	3159	1230	38,0	9574	3291	34,4

Znaczny spadek w porównaniu do roku 2003 liczby osób niepełnosprawnych korzystających z pomocy MOPS był wynikiem przejścia przez ZUS rent socjalnych.

- 1.3. Długotrwale chorzy klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
 2003 rok – 2395 osób
 2004 rok – 2165 osób
 2005 rok – 1860 osoby

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym liczba z dysfunkcją długotrwalej choroby	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach z długotrwale chorych	%
2003	3627	1787	49,3	13919	5734	41,2
2004	3282	1682	51,2	11238	4383	39,0
2005	3159	1216	38,5	9574	3418	35,7

W 2005 nastąpił dalszy spadek ilości osób długotrwale chorych do 1860 osób, tj. 19,42%
 Głównym powodem zmniejszenia ilości długotrwale chorych będących klientami MOPS jest duża liczba zgonów. Przykładem tego może być, iż w 2004 roku zmarło 45 osób korzystających ze świadczeń w formie usług opiekuńczych, a w 2005 roku 56 osób.

- 1.4. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z tytułu ochrony macierzyństwa
 2003 rok – 232 osoby
 2004 rok – 23 osoby
 2005 rok – 395 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym z tytułu ochrony macierzyństwa	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach korzystających z ochrony macierzyństwa	%
2003	3627	186	5,13	13919	807	5,80
2004	3282	23	0,7	11238	102	0,9
2005	3159	395	12,5	9574	1521	15,9

Zwiększenie ilości osób korzystających z pomocy społecznej mającej na celu ochronę macierzyństwa spowodowany był realizacją prorodzinnej polityki państwa i zwiększeniem środków finansowych na ten cel.

- 1.5. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z pomocy z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego
 2003 rok – 823 rodzin
 2004 rok – 787 rodzin
 2005 rok – 750 rodzin

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym z tytułu bezradności ze względu na problemy opiekuńczo - wychowawcze	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach korzystających ze względu na problemy opiekuńczo - wychowawcze	%
2003	3627	240	6,62	13919	946	6,8
2004	3282	220	6,70	11238	896	8,0
2005	3159	200	6,33	9574	832	8,7

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym z tytułu bezradności ze względu na problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach korzystających ze względu na problemy w prowadzeniu gospodarstwa domowego	%
2003	3627	583	16,1	13919	1485	10,7
2004	3282	567	17,3	11238	1325	11,8
2005	3159	550	17,4	9574	1308	13,6

Nieznaczny spadek rodzin i osób korzystających z pomocy MOPS z tytułu bezradności w sprawach opiekuńczo – wychowawczych i prowadzeniu gospodarstwa domowego o 4,37% jest wynikiem prowadzonej na bieżąco pracy socjalnej z tymi rodzinami mającej na celu wywołanie zmiany w ich dotychczasowym zachowaniu oraz radzenie sobie z trudnościami życia codziennego.

1.6. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z powodu sieroctwa i opieki zastępczej.

ROK	Nowo skierowani do rodzin zastępczych	Nowo skierowani do placówek opiekuńczo- wychowawczych	Razem
2003	32	74	106
2004	37	68	105
2005	29	37	66

Spadek corocznie ilości dzieci skierowanych do placówek opiekuńczo-wychowawczych spowodowany jest zaangażowaniem szeregu instytucji pomocowych na wsparcie rodzin w ich środowisku naturalnym.

1.7. Dane dotyczące ilości kontaktów osób w związku z występowaniem przemocy.

Przemoc w rodzinie	Przemoc psychiczna	Gwałt	Agresywne zachowania	Przemoc fizyczna	Groźby karalne	Zastraszanie	Molestowanie seksualne
2003	333	4	9	305	16	3	29
2004	438	10	30	395	16	1	85
2005	523	0	27	491	3	10	55

Dane opracowane przez Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej i Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej.

W związku z wzrostem zjawiska przemocy w 2005 roku podjęto działania w celu utworzenia zintegrowanego systemu przemocy dla osób pokrzywdzonych przemocą. Powstała więc Koalicja Przeciw Przemocy, w skład której wchodzi Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Komenda Miejska Policji, Komenda Straży Miejskiej, kuratorzy sądowi.

1.8. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z powodu bezdomności

2003 rok – 40 osób
2004 rok – 38 osób
2005 rok – 23 osoby

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym z powodu bezdomności	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach korzystających z powodu bezdomności	%
2003	3627	40	1,10	13919	46	0,33
2004	3282	38	1,16	11238	42	0,37
2005	3159	23	0,73	9574	23	0,24

Mimo spadku trudno stwierdzić jednoznacznie, iż problem bezdomności staje się coraz mniejszy, albowiem ta grupa ludzi ma skłonność do migracji do dużych aglomeracji miejskich z powodu chęci zachowania anonimowości z kolei rodziny korzystają z pomocy gminy w uzyskaniu mieszkania zastępczego lub socjalnego.

1.9. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z pomocy z powodu ubóstwa

2003 rok – 8252 osób
2004 rok – 6811 osób
2005 rok – 8756 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym z powodu ubóstwa	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach korzystających z powodu ubóstwa	%
2003	3627	2193	60,5	13919	8252	59,3
2004	3282	1807	55,1	11238	6811	60,6
2005	3159	2602	82,4	9574	8756	91,4

Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej z powodu ubóstwa w 2005 roku w porównaniu w rokiem poprzednim zwiększyła się o 795 rodzin, tj. o 44%. Występowanie długotrwałego bezrobocia na terenie miasta Nowego Sącza powoduje, że duża liczba rodzin pozostaje bez pracy w długim okresie czasu, co z kolei pociąga za sobą ubożenie tej grupy rodzin.

- 1.10. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z pomocy z powodu uzależnienia od alkoholu
2003 rok – 515 osób
2004 rok – 407 osób
2005 rok – 500 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym liczba z problemem alkoholowym	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach z problemem alkoholowym	%
2003	3627	491	13,5	13919	1473	10,6
2004	3282	407	12,4	11238	1223	10,9
2005	3159	321	2,2	9574	1193	12,46

W 2005 roku na komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych skierowano 103 osoby, z czego 62 osoby wzięły udział w zajęciach organizowanych dla grup wsparcia dla współuzależnionych. Z pozostałymi osobami na bieżąco prowadzone są rozmowy profilaktyczno – interwencyjne mające na celu motywowanie do działań zmierzających do poprawy sytuacji osobistej bądź rodzinnej.

- 1.11. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z pomocy z powodu uzależnienia od narkotyków
2003 rok – 1 osoba
2004 rok – 3 osoby
2005 rok – 0 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym liczba z problemem narkomanii	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach z problemem narkomanii	%
2003	3627	1	0,03	13919	9	0,06
2004	3282	3	0,09	11238	11	0,10
2005	3159	0	0	9574	0	0

W roku 2004 liczba rodzin korzystających z pomocy MOPS z powodu narkomanii zwiększyła się o 2 osoby. W 2004 roku problemem tym dotknięte były 3 rodziny. Obecnie wśród klientów nie odnotowano takiego przypadku niemniej jednak do Sądeckiego Ośrodka Interwencji Kryzysowej zgłosiło się 14 osób, którym udzielono wsparcia i skierowano do MONAR-u.

- 1.12. Klienci Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej korzystający z powodu trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego
2003 rok – 22 osoby
2004 rok – 9 osób
2005 rok – 20 osób

ROK	Rodziny korzystające z pomocy MOPS			Liczba osób w rodzinach		
	Ogółem liczba	W tym liczba z trudnościami przystosowawczymi	%	Ogółem liczba	W tym, w rodzinach z trudnościami przystosowawczymi	%
2003	3627	22	0,61	13919	66	0,47
2004	3282	9	0,27	11238	33	0,29
2005	3159	20	0,63	9574	55	0,57

W 2004 roku zmniejszyła się liczba osób korzystających z pomocy MOPS mających trudności z przystosowaniem się do życia po opuszczeniu zakładu karnego o 13 osób, tj. 59,09%. Spowodowane to było mniejszą ilością osób zgłaszających się do MOPS po opuszczeniu zakładu karnego. Natomiast w 2005 roku nastąpił wzrost z uwagi na zwiększoną ilość osób opuszczających zakłady karne.

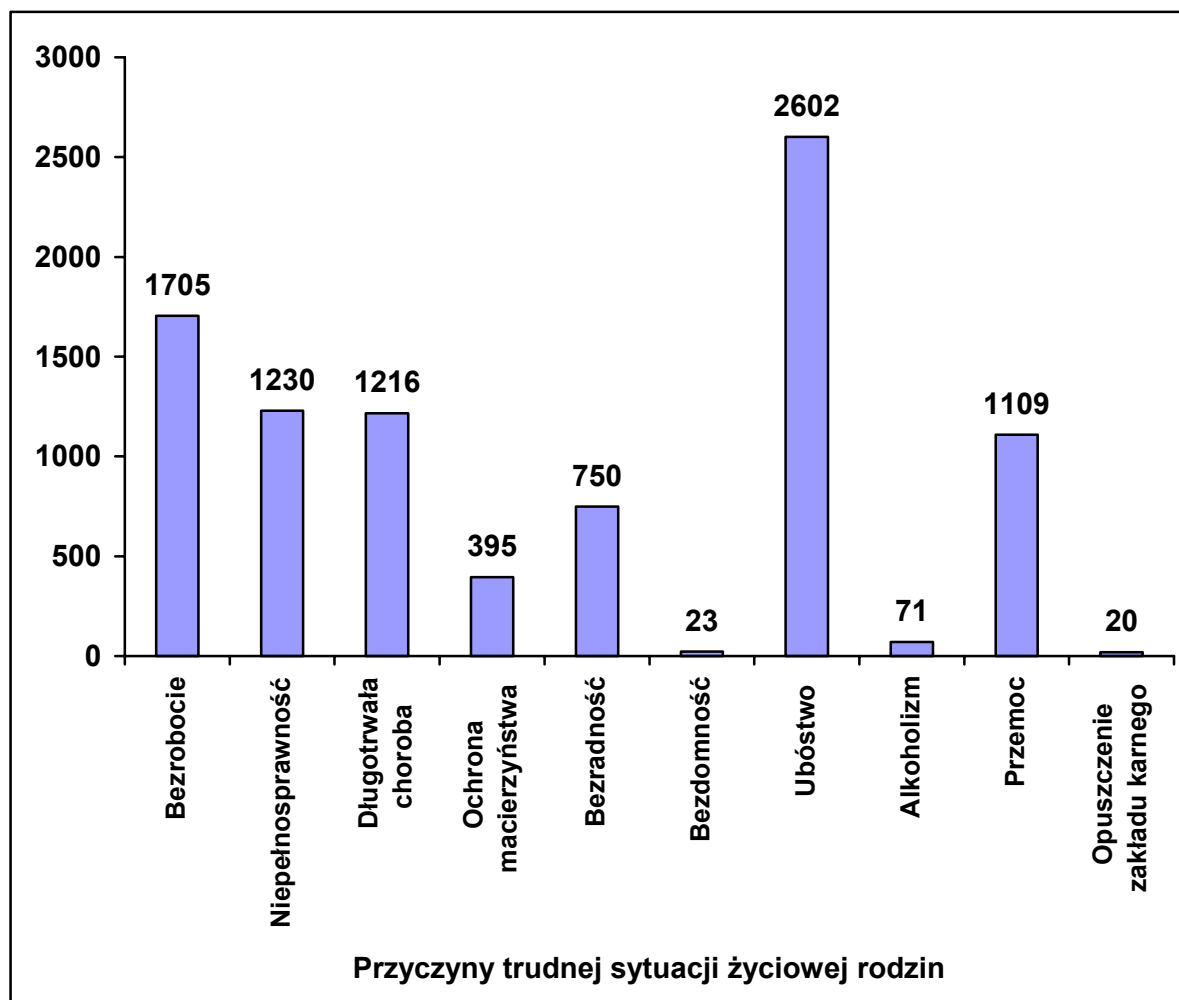
WYKRES PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH WYSTĘPUJĄCYCH W ROKU 2005

(UWAGA: W jednej rodzinie może wystąpić kilka przyczyn trudnej sytuacji życiowej, dlatego suma liczb w słupkach nie jest równa liczbie rodzin objętych pomocą.)

Liczba rodzin objętych pomocą: 3.159

Liczba osób w rodzinach objętych pomocą: 9.574

Przyczyny trudnej sytuacji życiowej rodzin, korzystających z pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Nowym Sączu w 2005 roku.

W 2005 roku 201 dzieci pozbawionych było opieki rodziców biologicznych. Opieka zastępcza nad nimi sprawowana jest w różnych formach:

- 1) w rodzinach zastępczych przebywało – 127 dzieci;
- 2) w Zespole Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych – 56 małoletnich
- 3) w placówkach opiekuńczo – wychowawczych innych powiatów – 9 dzieci;
- 4) w Rodzinnych Domach Dziecka na terenie Nowego Sącza – 9 dzieci.

Około 95 proc. wszystkich dzieci objętych pomocą tutaj, Ośrodka to tzw. „sieroty społeczne”. Dzieci te mają swoje rodziny, ale ich rodzicom z powodu rozmaitych dysfunkcji (najczęściej z powodu nadużywania alkoholu, przemocy, choroby psychicznej lub braku umiejętności wychowawczych) ograniczono bądź odebrano prawa rodzicielskie. Zanim dziecko trafi do rodziny zastępczej lub do placówki przyjęto zasadę, że priorytetem jest, o ile to możliwe wspomagać rodzinę naturalną.

Ponieważ głównym celem programu jest budowa systemu wspierania rodzin biologicznych mających trudności w wypełnianiu swoich zadań oraz zapewniania właściwej opieki, wychowania i możliwości kontynuowania nauki dzieciom pozbawionym całkowicie

lub częściowo opieki rodziców, a także pomoc w ich usamodzielnianiu się po zakończeniu opieki zastępczej, dlatego też w systemie wspierania rodzin uwzględniona została hierarchia wartości i kolejności działań. W pierwszej kolejności wszystkie działania winny być skoncentrowane na wsparciu rodziny biologicznej, a następnie na pomocy dziecku, które nie może przebywać we własnej rodzinie, w postaci umieszczenia go na czas określony w rodzinie zastępczej, a tylko w wyjątkowych przypadkach w placówce opiekuńczo – wychowawczej i to najpierw w placówce typu rodzinnego, a w ostateczności w placówce socjalizacyjnej.

Tabela nr 1 Liczba rodzin zastępczych i liczba umieszczonych w nich dzieci oraz pełnoletnich wychowanków kontynuujących naukę.

Lp.	Miasto	Liczba rodzin zastępczych	Liczba dzieci	Liczba wychowanków kontynuujących naukę z:		
				rodzin zastępczych	placówek	ogółem
	Nowy Sącz	102	177	28	22	50

Łącznie w mieście funkcjonują 102 rodziny zastępcze. Naukę kontynuuje 28 pełnoletnich wychowanków rodzin zastępczych i 22 wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych. Usamodzielniani wychowankowie z uwagi na kontynuację nauki korzystali z systemu wsparcia w postaci pracy socjalnej i comiesięcznej pomocy pieniężnej.

W obecnym systemie rozróżnia się dwa rodzaje rodzin: *rodziny spokrewnione*, czyli jak sama nazwa wskazuje, między rodziną a umieszczonym w niej dzieckiem występuje stopień pokrewieństwa oraz *rodziny niespokrewnione*, czyli obce w stosunku do dziecka.

Tabela nr 2 Rodziny zastępcze według rodzaju i stopnia pokrewieństwa z dzieckiem

L p.	Miasto	Liczba rodzin ogółem	Rodziny spokrewnione i stopień pokrewieństwa						Rodziny niespokrewnione	
			dziadkowie		wujostwo		rodzeństwo		Liczba rodzin	%
			Liczb a rodzi n	%	Liczba rodzin	%	Liczb a rodzi n	%		
	Nowy Sącz	102	55	53,9	19	18,6	2	2	26	25,5

Rodziny spokrewnione stanowią 74,6 % ogólnej liczby. Tylko 25,5 % rodzin jest niespokrewnionych z dzieckiem. W największej liczbie przypadków, bo aż 53,9 % opiekę zastępczą sprawują dziadkowie, w 18,6 % wujostwo, a 2 % to rodzeństwo.

Sądy ustanawiając dla dziecka rodzinę zastępczą przede wszystkim kierują się dobrem dziecka, jego związkami emocjonalnymi z najbliższą rodziną i we wszystkich możliwych przypadkach pierwszeństwo do sprawowania opieki zastępczej mają rodziny spokrewnione z dzieckiem, które często jednak wymagają wsparcia i pomocy w należyтым sprawowaniu

opieki, bowiem zdarza się, że jest to rodzina, która sama wcześniej była niewydolna wychowawczo i nie umiała właściwie wychować swojego dziecka.

Alternatywą systemową są rodziny niespokrewnione, których pozyskanie jest bardzo trudne, bowiem podjęcie się wychowania obcego dziecka wiąże się z ogromnym poczuciem odpowiedzialności.

Tabela nr 3 Rodziny zastępcze według rodzaju i przedziału wiekowego opiekunów

Lp.	Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Przedział wiekowy opiekunów			
			22–30 lat	31-40 lat	41-60 lat	61 lat i więcej
1	Spokrewnione	76	4	5	37	30
2	Niespokrewnione	26	1	3	19	3
OGÓŁEM		102	5	8	56	33

Najliczniejszą grupę wśród rodzin zastępczych stanowią opiekunowie w wieku 41–60 lat i stanowią oni 54,9 % ogólnej liczby.

Na uwagę zasługuje duża liczba opiekunów w starszym wieku, powyżej 60 lat 32,4 %. Rodziny te muszą być w obszarze szczególnego zainteresowania zarówno Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak i Ośrodka Adopcyjno – Opiekuńczego.

Tabela nr 4 Rodziny zastępcze według liczby umieszczonych dzieci

Lp.	Rodzaj rodziny	Liczba rodzin	Liczba rodzin, w których umieszczonych jest:				
			1 dziecko	2 dzieci	3 dzieci	4 dzieci	5 dzieci i więcej
1	Rodziny spokrewnione	76	50	14	7	3	1
2	Rodziny niespokrewnione	25	9	6	3	6	2
3	Rodziny zawodowe o charakterze pogotowia rodzinnego	1	-	-	1	-	-
OGÓŁEM		102	59	20	11	9	3

Zdecydowaną większość, bo ponad 57 rodzin zastępczych stanowią rodziny z jednym dzieckiem. Sporadycznie w rodzinach przebywa więcej niż 4 dzieci – 10,7% ogółu rodzin. W rodzinach zastępczych wielodzietnych, w tym także zawodowych przebywa głównie rodzeństwa.

Tabela nr 5 Dzieci według wieku umieszczone w rodzinach zastępczych

Lp.	Rodzaj rodziny	Liczba dzieci w rodzinach	Przedział wiekowy dzieci			
			0-3 lat	4-6 lat	7-13 lat	14-18 lat
1.	Spokrewnione	108	14	15	53	26
2.	Niespokrewnione	69	12	15	24	18
OGÓŁEM		177	26	30	77	44

Najliczniejszą grupę (43,5 %) stanowią dzieci od 7 do 13 roku życia. Dzieci w rodzinach zastępczych w wieku od 14 do 18 lat stanowią 24,9 %. Najwięcej dzieci – 61 % obecnie przebywa w rodzinach spokrewnionych.

W placówkach opiekuńczo – wychowawczych na terenie innych powiatów aktualnie przebywa 9 dzieci, a w Rodzinnych Domach Dziecka na terenie Nowego Sącza 9 dzieci.

Tabela nr 6 Liczba dzieci nowo umieszczanych w rodzinach zastępczych i w placówkach opiekuńczo – wychowawczych w poszczególnych latach:

Liczba dzieci umieszczonych	Lata			
	2003	2004	2005	Ogółem
w rodzinach zastępczych	32	37	29	98
w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	74	68	37	179
OGÓŁEM	106	105	66	277

Zawarte dane wskazują na stały utrzymujący się poziom konieczności organizowania opieki zastępczej przeciętnie dla około 100 dzieci rocznie.

Pauperyzacja rodzin i narastanie zjawisk patologicznych powodują coraz częstsze przypadki konieczności natychmiastowego zapewnienia opieki dla coraz liczniejszych rodzeństw, dla których to praktycznie niemożliwym jest zapewnienie opieki w rodzinach zastępczych.

Tabela nr 7 Zestawienie kosztu utrzymania dzieci pochodzących z terenu Nowego Sącza, a umieszczonych w placówkach opiekuńczo – wychowawczych, w tym na terenie innych powiatów

Lp.	Nazwa placówki	Liczba dzieci	Koszt jednostkowy
1	Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych	56	2 888,26
2	Rodzinny Dom Dziecka Nr 1	4	1 865,22
3	Rodzinny Dom Dziecka Nr 2	5	1 691,92
4	Zespół Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych Ryto	5	2 779,20
5	Dom Dziecka Pawlikowice	1	1 390,50
6	Dom Dziecka Łukowica	1	1 227,-
7	Rodzinny Dom Dziecka Strzeszyn	2	1 323,-
OGÓŁEM		74	

Wprowadzone zmiany do ustaw o dochodach jednostek samorządu terytorialnego i pomocy społecznej z dniem 1 stycznia 2005 roku nałożyły na samorządy powiatowe obowiązek ponoszenia kosztów utrzymania dziecka umieszczonego w placówce opiekuńczo – wychowawczej na terenie innego powiatu.

Jak wynika z powyższej tabeli dzieci z Nowego Sącza przebywają w placówkach opiekuńczo – wychowawczych zarówno na terenie Nowego Sącza a także w czterech ościennych powiatach: nowosądeckich, limanowskim, gorlickim i brzeskim. Na okoliczność pokrywania kosztu utrzymania dzieci poza powiatem podpisywane są każdorazowo stosowne porozumienia.

Tabela nr 8 Usamodzielnieni wychowankowie kontynuujący naukę

Lp.	Poziom kształcenia	Liczba wychowanków			
		z rodzin zastępczych	%	z placówek	%
1	wyższe	11	39,3	1	4,6
2	policealne	3	10,7	2	9,1
3	średnie	9	32,1	13	59,1
4	zasadnicze	5	17,9	6	27,2
OGÓŁEM		28	100	22	100

Wychowankowie rodzin zastępczych osiągają lepszy poziom wykształcenia aniżeli wychowankowie placówek opiekuńczo – wychowawczych.

Aktualnie aż 27,2 % usamodzielnionych wychowanków placówek kontynuuje naukę w szkołach zasadniczych, a tylko 17,9 % z rodzin zastępczych. Natomiast w szkołach wyższych kształci się 39,3 % wychowanków rodzin zastępczych, a tylko 4,6 % z placówek.

3. ZAŁOŻENIA PROGRAMOWE

- Dziecko jest samodzielnym podmiotem, ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej.
- Rodzina jest naturalną i podstawową komórką społeczną.
- Każde dziecko przede wszystkim powinno dorastać i wychowywać się w rodzinie naturalnej.
- Bez koniecznej potrzeby nie należy ingerować w życie rodziny.
- Jeżeli ingerencja jest konieczna, należy próbować chronić dobro dziecka – udzielając wsparcia całej rodzinie.
- Głównym celem umieszczenia dziecka poza rodziną powinno być doprowadzenie do sytuacji umożliwiającej powrót dziecka do rodziny.
- Dzieci pozostające poza rodziną powinny być umieszczane przede wszystkim w rodzinnych formach opieki zastępczej.
- Dziecko przebywające poza rodziną naturalną powinno mieć kontakt z rodzicami.
- Miasto w pierwszej kolejności zapewnia dzieciom zastępczą opiekę rodzinną przede wszystkim na swoim terenie.

4. PROGRAM NA RZECZ POMOCY DZIECKU I RODZINIE NA LATA 2006 - 2010

CEL STRATEGICZNY:

POMOC DZIECKU I RODZINIE

I. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Wspieranie naturalnych rodzin z dziećmi poprzez oddziaływanie wielodyscyplinarne

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	1.Tworzenie gminnego systemu profilaktyki i opieki nad dzieckiem i rodziną. 2.Wspieranie rodzin we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi poprzez: ➤ pracę socjalną z rodziną ➤ prowadzenie i rozwój infrastruktury socjalnej ➤ wsparcie dzienne ➤ wsparcie finansowe ➤ pobudzanie społecznej aktywności i inspirowanie działań samopomocowych 3. Zapobieganie degradacji społecznej dzieci i młodzieży poprzez organizowanie czasu wolnego	Odpowiedzialni: ▪ samorząd miasta ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Sądecki Ośrodek interwencji Kryzysowej ▪ organizacje pozarządowe ▪ szkoły ▪ kościoły ▪ samorządy osiedli
2	Stworzenie systemu poradnictwa specjalistycznego w szczególności prawnego, psychologicznego i rodzinnego służącego fachowym wsparciem w rozwiązywaniu istotnych problemów rodziny	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy ▪ Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej, ▪ organizacje pozarządowe
3	Wczesna interwencja i wsparcie rodzin z dziećmi, dziećmi specjalnej troski oraz rodzin w różny sposób obciążonych np.: chorobą lub niepełnosprawnością rodziców	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ poradnie psychologiczno – pedagogiczne ▪ szkoły ▪ organizacje pozarządowe

4	Udzielanie pomocy rodzicom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych, wykrywanie i usuwanie przyczyn trudności wychowawczych, prowadzenie działalności profilaktycznej i doradczej	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Sądecki Ośrodek interwencji Kryzysowej ▪ Poradnie pedagogiczno-psychologiczne ▪ Ośrodek Adopcyjno-Opiekuńczy Partnerzy: ▪ szkoły ▪ placówki opiekuńczo – wychowawcze ▪ organizacje poza rządowe
5	Prowadzenie poradnictwa rodzinnego i terapii rodzinnej	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Sądecki Ośrodek interwencji Kryzysowej ▪ Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy Partnerzy: ▪ szkoły ▪ poradnie psychologiczno - pedagogiczne ▪ organizacje pozarządowe
6	1. Świadczenie specjalistycznych usług wraz z możliwością tymczasowego schronienia osobom i rodzinom znajdującym się w sytuacji kryzysowej, w tym ofiarom przemocy – w celu zapobiegania powstawaniu lub pogłębianiu się zaistniałych dysfunkcji 2. Budowanie sieci współpracy międzyinstytucjonalnej w tym wypracowanie standardów reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych	Odpowiedzialni: ▪ Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Partnerzy: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ policja ▪ kuratorzy sądowi ▪ organizacje pozarządowe ▪ straż miejska
7	Współpraca z sektorem pozarządowym – z organizacjami społecznymi, kościołami, stowarzyszeniami, fundacjami w działaniach wspierających rodzinę	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Sądecki Ośrodek interwencji Kryzysowej Partnerzy: ▪ organizacje społeczne ▪ instytucje wspierające

II. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Rozwój form rodzicielstwa zastępczego

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Partnerzy</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Prowadzenie szerokiej akcji informacyjnej o formach rodzicielstwa zastępczego z uwzględnieniem nowych zawodowych form rodzin zastępczych niespokrewnionych z dzieckiem: wielodzietnych i specjalistycznych. Podniesienie poziomu wiedzy społeczeństwa na temat opieki zastępczej i uświadamianie, że przyjęcie dziecka do rodziny zastępczej nie powoduje powstania więzi rodzinno - prawnych tak jak w przypadku adopcji; dziecko takie nie uzyskuje statusu dziecka rodziców zastępczych. Pomiedzy rodziną zastępczą, a dzieckiem nie powstają obowiązki alimentacyjne. Nie dochodzi pomiedzy nimi do dziedziczenia z mocy ustawy. Formy realizacji: ▪ opracowanie i rozpowszechnienie ulotek informacyjnych ▪ imprezy integracyjne i promocyjne ▪ artykuły prasowe ▪ audycje radiowe	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy Partnerzy: ▪ radni miasta ▪ media ▪ organizacje pozarządowe
2	Rozwój sieci zawodowych rodzin zastępczych dla licznych rodzeństw – rodziny wielodzietne, a dla dzieci z dysfunkcjami zdrowotnymi wymagającymi stałej opieki i pielęgnacji oraz dzieci niedostosowanych społecznie - rodziny specjalistyczne, które otrzymują wynagrodzenie na podstawie umów cywilno-prawnych za sprawowanie opieki i wychowania	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy ▪ organizacje pozarządowe
3	Prowadzenie działań w kierunku pozyskania kandydatów na rodziny zastępcze niespokrewnione z dzieckiem jako nadrzędna forma opieki w stosunku do placówek opiekuńczo – wychowawczych	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy ▪ placówki opiekuńczo – wychowawcze ▪ organizacje pozarządowe
4	Prowadzenie lobbingu na rzecz pozyskiwania kandydatów do prowadzenia rodzinnych domów dziecka jako korzystniejszej formy opieki zastępczej	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: • Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy ▪ Media - prasa, radio, TV

5	Diagnozowanie i profesjonalne szkolenie kandydatów zgłaszających gotowość pełnienia funkcji niespokrewnionej z dzieckiem rodziny zastępczej bądź prowadzenia rodzinnego domu dziecka wg dostosowanych do potrzeb programów szkolenia uwzględniających specyfikę opieki i wychowania w tych rodzinach	Odpowiedzialni: ▪ Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
6	Wdrożenie systemu cyklicznych szkoleń dla funkcjonujących rodzin zastępczych	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy ▪ sądy opiekuńcze ▪ inne podmioty
7	Promowanie działań w zakresie aktywizowania środowiska lokalnego w rozszerzaniu samopomocowych i środowiskowych form wspierania rodzin zastępczych i rodzin biologicznych celem zwiększenia szans powrotu dziecka do rodzinnego domu	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy Partnerzy: ▪ organizacje pozarządowe ▪ środki masowego przekazu
8	Zapewnienie wsparcia rodzinom zastępczym poprzez poradnictwo specjalistyczne	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy ▪ Sąddecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej ▪ poradnie psychologiczno – pedagogiczne ▪ organizacje pozarządowe
9	Wspieranie rodzin zastępczych w wypełnianiu funkcji wychowawczej i opiekuńczej i w rozwiązaniu problemów pedagogicznych z dziećmi Formy realizacji: -grupy wsparcia dla rodzin zastępczych -grupy wsparcia dla wychowanków rodzin zastępczych	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy ▪ Partnerzy: ▪ poradnie psychologiczno – pedagogiczne ▪ organizacje pozarządowe

10	Tworzenie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych, których obszarem działania będzie pomoc rodzinie i dziecku	Odpowiedzialni: ▪ samorząd miasta ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Partnerzy: ▪ samorządy lokalne ▪ samorząd wojewódzki ▪ administracja rządowa
11	Zapewnienie świadczenia usług placówek specjalistycznych, takich jak: ▪ ośrodka interwencji kryzysowej ▪ poradni rodzinnej ▪ ośrodka adopcyjno – opiekuńczego	Odpowiedzialni: ▪ samorząd miasta ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: • organizacje pozarządowe
12	Wdrażanie działań mających na celu kontakt dziecka z rodziną naturalną, Podtrzymywanie stałości związków uczuciowych i podtrzymywanie więzi dziecka z rodziną pochodzenia, Redukowanie przyczyn, które doprowadziły do dezintegracji rodziny, W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej – kierowanie dzieci do stałej opieki zastępczej – adopcja.	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Ośrodek Adopcyjno - Opiekuńczy Partnerzy: ▪ Sąd ▪ organizacje pozarządowe

III. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Osiągnięcie docelowego modelu instytucjonalnych form pomocy społecznej realizujących zadania na rzecz dziecka i rodziny

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Zapewnienie opieki i wychowania dzieciom w placówkach opiekuńczo - wychowawczych	Odpowiedzialni: ▪ Samorząd miasta ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Sąddecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Partnerzy: • organizacje pozarządowe
2	Praca z rodziną dziecka i wychowaniem w celu powrotu dziecka pod opiekę rodziny: - praca socjalna z rodziną - dostosowanie działalności placówek opiekuńczo - wychowawczych do potrzeb i specyfiki trudności umieszczanych tam dzieci - indywidualizacja oddziaływań wychowawczych - realizacja programu reintegracji, w tym wdrażanie działań mających na celu kontakt dziecka z rodziną biologiczną, podtrzymywanie stałości związków uczuciowych i podtrzymywanie więzi dziecka z tą rodziną, redukcja przyczyn, które doprowadziły do dezintegracji rodziny, - modelowanie nawyków samoobsługowych, zmierzających do usamodzielnienia wychowanków, W przypadku braku możliwości powrotu dziecka do rodziny biologicznej – uregulowanie sytuacji prawnej dziecka i skierowanie do stałej opieki zastępczej – adopcja.	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Zespół Placówek Opiekuńczo - Wychowawczych ▪ Rodzinne Domy Dziecka Partnerzy: ▪ Sąd Rejonowy ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy
4	Prowadzenie specjalistycznego poradnictwa dla rodzin problemowych - usługi poradnicze - usługi wspierające - usługi edukacyjne	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, ▪ Ośrodek Adopcyjno – Opiekuńczy ▪ Sąddecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej ▪ poradnie psychologiczne – pedagogiczne

		Partnerzy: ▪ organizacje pozarządowe
5	Szkolenie i doskonalenie zawodowych kadr pomocy społecznej w zakresie pracy z rodziną oraz doradztwo metodyczne dla kierowników jednostek pomocy społecznej	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Partnerzy: ▪ Małopolski Urząd Wojewódzki, ▪ Regionalny Ośrodek Polityki Społecznej

IV. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Zapewnienie wszechstronnej pomocy usamodzielnianym wychowankom

1	Prowadzenie mieszkań chronionych dla pełnoletnich wychowanków placówek i rodzin zastępczych pozbawionych możliwości powrotu do poprzedniego miejsca zamieszkania	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 ▪ Zespół Placówek – Opiekuńczo Wychowawczych
2	Rozwój samodzielności wychowanków placówek opiekuńczo – wychowawczych i rodzin zastępczych, którzy podjęli proces usamodzielnienia poprzez: ▪ Nabywanie umiejętności racjonalnego gospodarowania wolnym czasem, ▪ Kształtowanie poczucia odpowiedzialności za postępy w nauce oraz podejmowane decyzje oraz wybór dalszego kierunku działania	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Rodzinne Domy Dziecka ▪ Zespół Placówek – Opiekuńczo – Wychowawczych ▪ Opiekunowie usamodzielnienia
3.	1. Pomoc w integracji ze środowiskiem 2. Wyrabianie umiejętności zachowań asertywnych	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Rodzinne Domy Dziecka ▪ Zespół Placówek – Opiekuńczo Wychowawczych ▪ Opiekunowie usamodzielnienia
4	1. Nabycie zachowań pożądanых na rynku pracy 2. Pomoc w uzyskaniu zatrudnienia	Odpowiedzialni: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej Partnerzy: ▪ Rodzinny Dom Dziecka Nr 1 ▪ Zespół Placówek – Opiekuńczo – Wychowawczych ▪ Powiatowy Urząd Pracy ▪ Zakłady pracy ▪ Opiekunowie usamodzielnienia

V. CEL SZCZEGÓŁOWY:

Tworzenie zintegrowanego systemu powiadamiania, reagowania i pomocy osobom w sytuacjach kryzysowych.

<i>Lp.</i>	<i>Zadania</i>	<i>Realizatorzy</i>
<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>
1	Zabezpieczenie pomocy osobom i rodzinom w nagłych sytuacjach kryzysowych	Odpowiedzialni: ▪ Samorząd miasta ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Partnerzy: ▪ Organizacje poza rządowe
2	Wypracowanie jednolitej strategii działania i systemu pomocy dla osób dotkniętych przemocą w ramach „Koalicji przeciwko przemocą”	Odpowiedzialni: ▪ Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Sąd Rejonowy ▪ Komenda Miejska Policji ▪ Komenda Straży Miejskiej Partnerzy: ▪ Organizacje poza rządowe
3	Zabezpieczenie schronienia ofiarom przemocy (w razie potrzeby) w hostelu	Odpowiedzialni: ▪ Sądecki Ośrodek Interwencji Kryzysowej Partnerzy: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej
4	Zapewnienie bezpiecznego przesłuchania dzieci – ofiar przemocy (przyjazny pokój”	Odpowiedzialni: ▪ Sądecki Ośrodek interwencji Kryzysowej Partnerzy: ▪ Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej ▪ Prokuratura Rejonowa ▪ Sąd Rejonowy ▪ Komenda Policji

Podpisano
 Józefa Pieczkowska
 Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej
 w Nowym Sączu